

ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛІСАХАРИДІВ У ЛИСТКАХ ПОДОРОЖНИКА ВЕЛИКОГО

В. Фащевська, В. Гулій, Я. Шешеня, керівник – Т. П. Зарудко

Коледж Національного фармацевтичного університету

Подорожник великий (*Plantago major* L.) відноситься до багаторічних трав'янистих рослин родини Подорожникові (*Plantaginaceae*). Ареал зростання подорожника: помірні і субтропічні пояси. Росте на городах, біля доріг і на вологих місцях по всій території України. Офіційною сировиною є листя – *Folia Plantaginis* і насіння – *Semina Plantaginis*. Листя подорожника великого у вигляді галенових препаратів проявляє різнобічну терапевтичну дію: протизапальну, секреторну, знеболювальну, кровоспинну, ранозагоювальну, бактеріостатичну, седативну (навіть снодійну), гіпотензивну та протиалергічну. Відвар з листя подорожника призначають при бронхітах, туберкульозі легень, коклюші, пневмосклерозі та інших захворюваннях дихальних шляхів, що супроводжуються виділенням густого секрету, при катарах шлунку з недостатньою кислотністю, гострих шлунково-кишкових захворюваннях (гастрити, ентерити, ентероколіти), гострих і хронічних колітах, хронічних нефритах і виразковій хворобі [4]. Листя подорожника містить полісахариди, представлені пектиновими речовинами та нейтральними гліканами. Наявні також маніт, сорбіт, алантоїн, іридоїди (аукубін та каталпол), стероїди, флавоноїди (похідні лютеоліну, кверцетину, апігеніну та ін.), дубильні речовини [3, с. 914].

Метою нашої роботи було дослідження полісахаридів листків подорожника великого (місце заготівлі сировини: м. Сосниця, Чернігівська обл.). Заготівлі підлягало лише зелене листя без пошкоджень, спричинених грибок чи комахами. Сушили сировину, розклавши тонким шаром до тих пір, доки листя рослини не набуде зеленого кольору. Зберігали сировину у картонних пакетах.

Визначення кількісного вмісту полісахаридів у листках подорожника великого проводили за методикою, наведеною у Державній фармакопеї України (ДФУ) 2.0 Том 3 національній монографії «Подорожника великого листя^N» [1, с. 425].

За допомогою загальновідомих якісних реакцій [2] в отриманому водорозчинному полісахаридному комплексі було ідентифіковано наявність крохмалю реакцією з водним розчином йоду – утворювалось синє забарвлення і слизу – реакцією з водним розчином натрій гідроксиду – жовте забарвлення.

Таким чином, у листках подорожника великого якісними реакціями ідентифіковані полісахариди та слиз; визначено кількісний вміст полісахаридів, який склав 24,67 %, що відповідає вимогам монографії ДФУ 2.0 «Подорожника великого листя^N».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 3. – С. 425-427.
2. Ковалев В.Н., Попова Н.В., Кисличенко В.С. и др. Практикум по фармакогнозии / Под общ. ред. В.Н. Ковалева. Учебное пособие. — Харьков: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2003. - 512 с.
3. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А. М. Гродзінський. – К.: Видавництво. «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. – С. 914-915.
4. Подорожник великий / Павлій О.І. // Фармацевтична енциклопедія. Режим доступу:
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/864/podorozhnik-velikij>